

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

Хмель Г. П., студентка

Науковий керівник: Коляда Т. А., к. ю. н., доцент

*Харківський національний університет міського господарства
ім. О.М. Бекетова*

За допомогою впровадження європейських принципів державного управління в реалії українського життя сьогодні активізується реформування політичної системи України. Це вимагає трансформації системи державного управління. Чинна система державного управління в Україні є суперечливою, закритою від суспільства та відокремленою від потреб простої людини. Як наголошують аналітики, причинами такого стану є неефективна організація публічної служби.

Питанням, пов'язаним із визначенням поняття, сутності та структури публічної служби приділялась увага фахівців в галузі державного управління та юриспруденції. Але, до нині інститут публічної служби належить до недостатньо розроблених і недостатньо досліджених.

Осмислюючи категорію «публічна служба» науковці донині не змогли запропонувати уніфіковане тлумачення її сутності. Так, на думку Ю. Л. Панейка публічна служба має змінюватись відповідно до потреб «загального інтересу», а держава уявляє собою «корпорацію публічних служб» [1; с. 49].

Натомість, на думку О. В. Петришина до публічної служби відносять держу, муніципальну службу та службу у недержавних організаціях (громадських організаціях, політичних партіях, та навіть – приватних підприємствах [2; с. 139].

Водночас Авер'янов В. Б. зауважує, що публічна служба є похідною від поняття публічна адміністрація, ключовими елементами якої виступають органи виконавчої влади та виконавчі органи місцевого самоврядування [3].

В свою чергу, В.С. Журавський та В.О. Серьогін розглядають публічну службу, як службу в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, спрямовану на вирішення суспільних справ [4].

О.С. Петренко визначає два підходи до формування поняття публічна служба:

- як служба в апараті центральних і місцевих органів виконавчої влади, служби в апараті органів прокуратури, діяльність не атестованих працівників апарату органів внутрішніх справ та військових формувань;

- діяльність з надання публічних послуг населенню в публічних корпораціях, місцевих органах влади [5; с. 14].

Цікавим є підхід до визначення поняття «публічна служба» А. О. Ющук. Так, на думку автора, під публічною службою слід розуміти політично-нейтральну, професійну та результативну службу в органах публічної влади, для задоволення публічних інтересів [6].

Таким чином, серед науковців не існує єдиного підходу до визначення поняття «публічна служба».

В законодавстві України термін «публічна служба» донедавна взагалі не застосовувався. Натомість, використовувались два інших поняття : «державна служба» та «служба в органах місцевого самоврядування». Але сьогодні, на законодавчому рівні відповідну дефініцію закріплено у п. 17 ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства, де публічна служба визначена як, діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади АР Крим, органах місцевого самоврядування.

Попри різні доктринальні та нормативні визначення, феноменом поняття «публічна служба є не стільки процес або результат виконання публічно-владних функцій чи «роботи» в суспільних інтересах загалом і насамперед в інтересах громадянина, громади та народу, а необхідна та достатня умова задоволення суспільного інтересу, очікування запиту [7].

Сутність публічної служби розкривається в її основних принципах.

На думку окремих фахівців, принципами публічної служби є ідеї, закономірності, положення, основа процесу функціонування публічної служби, які стосуються завдань, способу здійснення публічної служби та закріплені в нормах права [7].

У дослідженні суті принципів публічної служби потрібно вважати їх функціональне навантаження. За цим критерієм принципи поділяють на основні, організаційні і правові.

До основних принципів належать: демократизм; відкритість перед суспільством; професіоналізм; законність; повага та дотримання прав і свобод людини і громадянина; централізація управління тощо.

До організаційних варто віднести: розподіл праці, повноважень, компетенції суб'єктів здійснення служби; підпорядкованості, ієрархії; самостійності; безперервної діяльності; спеціалізації складових служб; системності; інтерактивності; контролю тощо.

Правовими принципами вважають: конституційні, спеціально-правові та принципи врахування конкретної правової культури та правового досвіду держави, діючої системи правового регулювання.

Враховуючи вищезазначене, поняття публічної служби має бути розширене з урахуванням її принципів та функцій. Пропонуємо викласти поняття публічна служба у такій редакції - це професійна діяльність на державних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади АР Крим, органах місцевого самоврядування, що полягає у виконанні публічно-правових функцій. Саме таке формулювання, на наш погляд, відображає повноту, всебічність та сутність поняття «публічна служба».

Література.

1. Панейко Ю. Л. Наука адміністрації і адміністративного права. У 2-х томах. Загальна частина. Авгсбург, 1949. – С. 49-51.
2. Петришин А. В. Государственная служба. Историко-теоретические предпосылки, сравнительно-понятийный анализ: монография. – Харьков: Факт, 1998. – С. 139-140.
3. Авер'янов А.В. Актуальні завдання створення нового законодавства про державну службу в Україні// Юридичний журнал. – 2005. - № 8.
4. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підручник для студентів ВНЗ / В.С. Журавський, В.О. Серьогін, О.Н. Ярмиш. – К.: Видавн. дім «Ін Юре», 2004. – 672 с.
5. Петренко О. С. Формування інтегрованого інституту публічної служби в Україні : автореф. дис...канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.03 «Державна служба» / Петренко Оксана Станіславівна. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2008. – 20 с.

6. Ющук А.О. Публічна служба в Україні: особливості становлення // Закарпатські правові питання. Том 1. Секція ІV. Адміністративне право та процес, фінансове право. - С. 222-225.

7. Публічна служба в Україні: концепція та практика регіональної кадрової політики : наук. розробка / [О.І.Сушинський, О.В.Худоба, Д.Д. Заяць та ін.]. – К.:НАДУ, 2013. – 64 с.

КЛІЄНТООРІЄНТОВАНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

Ковалевський В. О., аспірант

Науковий керівник: Юшкевич О. О., к. е. н., доцент

Житомирський державний технологічний університет

В сучасних умовах гострої конкуренції, насичення ринку товарами від різних виробників, коли відмінність між продуктами мінімальна, а вартість майже ідентична, саме від вибору клієнтів залежить результативність діяльності організації та її успіх. Виникнення клієнтоорієнтованого підходу доповнило комплекс функцій організаційного менеджменту управління відносинами з клієнтами. Загальнодоступні виробничі і маркетингові технології більше не можуть забезпечити компанії довгострокове лідерство, вони необхідні, але не достатні. Тепер важливо не просто створити продукт і знайти клієнтів, які відчують в ньому реальну потребу, а й орієнтувати бізнес на зміцнення співпраці з найбільш цінними споживачами. Тому, особливої актуальності набувають питання чіткого визначення понятійно-категоріального апарату необхідного для теоретичного пізнання явищ і процесів клієнтоорієнтованості організації.

Слід зауважити, що в економічній літературі поняття клієнт та споживач часто ототожнюються, зазначені поняття розглядають як синоніми. Це призводить до неправильного вибору об'єктів для маркетингових дій підприємства.

Споживач – це індивідуум, який купує товари чи послуги для власних потреб [1, с. 16], тоді як клієнт для отримання певної комерційної вигоди, прибутку. У зв'язку з цим, практично в усіх секторах ринку, промислові підприємства з метою створення конкурентних переваг все більшою мірою використовують стратегії, що базуються на маркетингу взаємовідносин.